

یافته‌های یک نظرسنجی جشنواره سوم در ترازوی نقد

• محمد دشتی

پیش درآمد

دستاوردها و نتایج طرح ساماندهی کتاب‌های آموزشی رشد، که از سوی «دفتر انتشارات کمک آموزشی» وزارت آموزش و پرورش، با هدف هدایت و جهت‌دهی به بازار نشر کتاب‌های آموزشی و کمک‌آموزشی دنبال می‌شود، از سال ۱۳۷۹، هر ساله در جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد، در معرض قضاوت و ارزیابی عمومی قرار می‌گیرد. «اولین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد، دوره ابتدایی» در آبان‌ماه سال ۱۳۷۹ برگزار شد. در ادامه در سال ۱۳۸۰، «دومین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد، دوره راهنمایی تحصیلی» در آبان‌ماه همان سال آثار برتر این حوزه را معرفی کرد. در آذرماه سال ۱۳۸۱ «سومین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد، دوره متوسطه، برگزار شد و در مدت سه‌روز، آثار برتر این دوره نیز معرفی شدند.

در جشنواره سوم، پس از اعلام فراخوان آثار در خرداد ماه ۱۳۸۱، ۲۰۷ ناشر به فراخوان سومین جشنواره پاسخ مثبت دادند و تعداد ۲۷۰۸ عنوان کتاب به دبیرخانه جشنواره ارسال شد که از این تعداد کتاب، ۵۵۲ عنوان در مرحله اول به دلیل عدم موضوعیت و دارا نبودن سایر شرایط در چرخه داوری قرار نگرفتند. بقیه آثار رسیده، در دو مرحله مقدماتی و نهایی مورد داوری قرار گرفتند و نهایتاً ۱۷۲ عنوان از کتاب‌ها به عنوان آثار برگزیده معرفی شدند.

با هدف ارزیابی دستاوردهای طرح ساماندهی کتاب‌های آموزشی، از نگاه مؤلفان، ناشران، معلمان و کارشناسان، دفتر انتشارات کمک آموزشی تصمیم گرفت در جریان برگزاری سومین جشنواره کتاب‌های آموزشی، به چند و چون آرا و نظرات افراد شرکت‌کننده در زمینه این رخداد فرهنگی بپردازد. به همین منظور، طرح نظرسنجی از شرکت‌کنندگان در سومین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد، با توجه به مجموع ملاحظات لازم، از طریق تنظیم سه پرسشنامه و به‌طور جداگانه در مراسم افتتاحیه، میزگردها و مراسم اختتامیه اجرا شد.

این گزارش بر اساس یافته‌های «طرح نظرسنجی سومین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد» که توسط «مؤسسه مطالعات اجتماعی پیمایش امروز» و آقای سید جلال خادمی نوش‌آبادی انجام گرفته است، تنظیم شده و حاوی چکیده مهم‌ترین یافته‌های توصیفی و تحلیلی این نظرسنجی است.

مراسم افتتاحیه

الف) توصیف نتایج

■ ارزیابی آثار برگزیده (اعلام شده) در مراسم افتتاحیه

ارزیابی پاسخگویان از آثار برگزیده جشنواره سوم، یکی از متغیرهای مهم طرح نظرسنجی بود. بر اساس یافته‌های این طرح، از نظر ۵۶/۹ درصد پاسخگویان، از بین آثار رسیده، آثار برگزیده، آثار برتر بودند. ضمناً از نظر ۶۳/۶ درصد پاسخگویان، آثار برگزیده جشنواره سوم «بهرتر و خیلی بهتر» از آثار برگزیده دو جشنواره قبلی بودند.

■ ارزیابی از داوری

یکی دیگر از متغیرهای کلیدی طرح نظرسنجی، ارزیابی پاسخگویان از ملاکهای داوری و نیز ترکیب هیأت داوران بود. نتایج

بررسی و داده‌های نظرسنجی حاکی است، ۵۰ درصد پاسخگویان، «ملاک‌های داوری» را و ۶۴/۹ درصد آن‌ها «ترکیب هیأت داوران» را در سطح خوب و خیلی خوب ارزیابی کردند.

■ ارزیابی از ثمر بخشی جشنواره

برای این جشنواره چهار فایده یا کارکرد مهم زیر در نظر گرفته شده بود:

۱. عمومی کردن هدف‌ها و معیارها در زمینه تدوین و نشر کتاب‌های کمک آموزشی
۲. ارتقای کیفیت کتاب‌های کمک آموزشی
۳. هماهنگ کردن فعالیت‌های پراکنده در حوزه تدوین و نشر کتاب‌های کمک آموزشی
۴. قدردانی از افراد برجسته و کوشا در حوزه تدوین و نشر کتاب‌های کمک آموزشی.

نتایج بررسی و داده‌های نظرسنجی حاکی است، ۵۰ درصد پاسخگویان، «ملاک‌های داوری» را و ۶۴/۹ درصد آن‌ها «ترکیب هیأت داوران» را در سطح خوب و خیلی خوب ارزیابی کردند.

بر اساس یافته‌های طرح نظرسنجی، ۴/ ۷۲ درصد از پاسخگویان، «ثمربخشی جشنواره» را از ابعاد مورد نظر در حد «زیاد و خیلی زیاد» ارزیابی کردند.

■ رضایت از جشنواره

در مجموع ارزیابی‌های انجام شده، میانگین رضایت پاسخگویان از جشنواره ۵/ ۷۲ درصد بود. این میزان از رضایت، نشان دهنده مقبولیت ملاک‌ها و معیارهای داوری، صلاحیت و اعتبار داوران و برجستگی و برتری آثار برگزیده در بین مجموعه آثار رسیده است.

(ب) تحلیل نتایج

در بخش قبل، برخی متغیرهای اصلی نظرسنجی از شرکت کنندگان در «سومین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد، دوره متوسطه» توصیف شدند.

در این بخش به تحلیل رابطه بین متغیرهای اصلی طرح می‌پردازیم. بدیهی است، روابطی تحلیل خواهند شد که از نظر آماری معنا دار بودند. همچنین برای سنجش ارتباط آماری، از «ضریب همبستگی اسپیرمن» و «مقایسه میانگین»، استفاده شده است.

■ معرفی شاخص‌ها و متغیرها

بر اساس یافته‌های این نظرسنجی درخصوص رابطه شاخص‌ها، با یکدیگر می‌توان گفت:

۱. بین تمام شاخص‌ها همبستگی مستقیم و معنا دار، با شدت‌های متفاوت

وجود دارد.

۲. رابطه «ثمربخشی جشنواره» با «ارزیابی از داوری» در مقایسه با رابطه آن با سایر شاخص‌ها، از شدت بیش‌تری برخوردار است. به این معنا که هرچه «داوری» بهتر ارزیابی شده باشد، ارزیابی مثبت‌تری نیز از «ثمربخشی» جشنواره ابراز گردیده است.

۳. ارزیابی از کیفیت برنامه‌ها با سه شاخص: ارزیابی آثار برگزیده، ارزیابی داوری، و کیفیت برنامه ریزی اجرایی ارتباط معنادار و مستقیم دارد. اما شدت رابطه آن با کیفیت برنامه ریزی اجرایی، بیش‌تر از رابطه آن با سایر شاخص‌هاست.

بنابراین می‌توان گفت، ارزیابی مثبت پاسخگویان از کیفیت برنامه‌ها، تأثیر بیش‌تری بر ارزیابی مثبت آنان از کیفیت برنامه ریزی اجرایی جشنواره داشته است.

۴. در خصوص «رابطه ارزیابی آثار برگزیده» با «میزان ثمربخشی جشنواره» می‌توان گفت: «معناداری رابطه و شدت آن»، حاکی از این است که هرچه ارزیابی آثار برگزیده بهتر باشد، میزان ثمربخشی جشنواره نیز مثبت‌تر تلقی می‌شود. به عبارت دیگر، ارزیابی مثبت از محصول نهایی جشنواره یعنی «آثار برتر»، به میزان زیادی، ارزیابی از کلیت جشنواره را تحت تأثیر قرار می‌دهد که امری کاملاً منطقی است.

در خصوص رابطه شاخص‌ها با ویژگی‌های پاسخگویان، اطلاعات بدست

آمده شرح زیر قابل تفسیر است.

● رابطه بین سابقه فعالیت و شاخص ارزیابی از کیفیت برنامه های مراسم افتتاحیه، منفی (معکوس) است. این رابطه نشان می دهد، هرچه سابقه فعالیت پاسخگویان درحوزه تدوین و نشر کتاب های کمک آموزشی بیش تر بوده است. آنان کیفیت برنامه های مراسم افتتاحیه را «نامناسب تر» ارزیابی کرده اند. این مسأله از یک سو می تواند نشان دهنده سطح بالای انتظارات و توقعات افراد با سابقه باشد و از سوی دیگر، حاکی از تکراری و غیر ابتکاری بودن این نوع از مراسم افتتاحیه است.

● سن و تحصیلات پاسخگویان با شاخص ارزیابی از داوری، ارتباط مثبت (مستقیم) و معنادار دارد. بر اساس این رابطه می توان گفت، با «افزایش سطح تحصیلات و سن پاسخگویان»، میزان ارزیابی آن ها از «کیفیت داوری» نیز افزایش

یافته است. این نتیجه نشان می دهد، ملاک های داوری بین کارشناسان و جامعه علمی از مقبولیت لازم برخوردار بوده است و اعتبار و دقت علمی معیارها نیز به نحوی مورد تأکید قرار گرفته و در عمل نیز به کار گرفته شده اند.

● سن و تحصیلات پاسخگویان نیز با شاخص ارزیابی از کیفیت برنامه ریزی اجرایی، دارای رابطه ای مثبت (مستقیم) و معنادار است. به بیان دیگر، ارزیابی پاسخگویان «مسن تر» از کیفیت برنامه ریزی اجرایی، «مثبت تر» از پاسخگویان جوان تر بوده است.

همچنین پاسخگویانی که سطح تحصیلات بالاتری داشته اند، کیفیت برنامه ریزی اجرایی مراسم را «مثبت تر» ارزیابی کرده اند. این نتیجه حاکی از وجود نظم و دقت در کنار نوآوری و ابتکار

در مجموع ارزیابی های انجام شده، میانگین رضایت پاسخگویان از جشنواره ۷۲/۵ درصد بود. این میزان از رضایت، نشان دهنده مقبولیت ملاک ها و معیارهای داوری، صلاحیت و اعتبار داوران و برجستگی و برتری آثار برگزیده در بین مجموعه آثار رسیده است.

می‌تواند نشان از عدم تکثر و تنوع در میان ناشران برگزیده و نیز تأکید بیش‌تر بر ناشران دولتی باشد و از سوی دیگر نشان دهنده تأکید بیش‌تر جشنواره بر مؤلفان است و به همین دلیل، موجبات نارضایتی ناشران را فراهم کرده است.

● در خصوص تمایل به ارائه اثر به جشنواره بعدی بر اساس وضع فعالیت، پاسخگویی که در عرصه «تألیف و گردآوری» کتاب‌های

برنامه ریزی اجرایی جشنواره است.

● جهت و شدت رابطه بین «سن و تحصیلات» پاسخگویان با شاخص «ثمربخشی جشنواره» نشان می‌دهد، پاسخگویان «مسن‌تر» و همچنین پاسخگوییانی که سطح تحصیلات بیش‌تری داشته‌اند، «ارزیابی مثبت‌تری» از «ثمربخشی جشنواره» به عمل آورده‌اند. یعنی افراد با سابقه و دارای تحصیلات بیش‌تر به دلیل داشتن مقیاس و معیارهای مشخص از یک سو و امکان مقایسه و

ارزیابی با موارد مشابه از سوی دیگر، ارزیابی دقیق‌تری داشته‌اند و به همین دلیل، «ارزیابی مثبت» آن‌ها ملاک و معیار مقبولی برای موفقیت جشنواره است.

● بر اساس یافته‌های طرح، در خصوص ثمربخشی جشنواره بر اساس وضع فعالیت، تفاوت بین میانگین «ناشران» و سایر افراد به ترتیب ۵۷ و ۷۱/۷ درصد و از نظر آماری معنادار است. این تفاوت نشان می‌دهد، ارزیابی «ناشران» از «ثمربخشی جشنواره»، به مراتب کم‌تر از سایر افراد شرکت‌کننده در جشنواره است. این نتیجه از یک سو

نکته
قابل توجه
سکوت ناشران
برای ارائه آثار به
جشنواره‌های
بعدی است که
حاکمی از جهت‌گیری
بیش‌تر جشنواره
به طرف مؤلفان و
کم‌توجهی آن به
ناشران است.

کمک آموزشی فعال هستند، برای ارائهٔ اثر به جشنواره‌های بعدی تمایل بیش‌تری دارند. میانگین تمایل به ارائهٔ اثر به جشنواره‌های بعدی، در بین «مؤلفان» $۸۶/۲$ درصد و در بین سایرین $۶۹/۸$ درصد بوده است.

نکتهٔ قابل توجه در این قسمت، سکوت ناشران برای ارائهٔ آثار به جشنواره‌های بعدی است که حاکی از جهت‌گیری بیش‌تر جشنواره به طرف مؤلفان و کم‌توجهی آن به ناشران است. این امر نقطهٔ ضعف بزرگی برای جشنواره محسوب می‌شود و لازم است مورد اصلاح و تجدید نظر قرار گیرد.

میزگردها

در مدت ۳ روز برگزاری جشنواره، سه میزگرد با عنوان‌های «کتاب‌های آموزشی و فرایند یاددهی و یادگیری، تصویرگری کتاب‌های آموزشی و شیوه‌های حمایتی از کتاب‌های مناسب» برگزار شد.

الف) توصیف نتایج

با توجه به تفاوت شرکت‌کنندگان این میزگردها با شرکت‌کنندگان مراسم افتتاحیه و اختتامیه، از طریق فرم مستقلی از شرکت‌کنندگان در میزگردها درمورد جشنوارهٔ سوم نظرسنجی به عمل آمد که حاصل آن به قرار زیر است.

○ آشنایی پاسخگویان با موضوع میزگرد

میانگین آشنایی پاسخگویان با موضوع میزگرد، بالاتر از متوسط و برابر $۱/۶۱$ درصد است. میانگین آشنایی

پاسخگویان در میزگرد سوم و شیوه‌های حمایتی از کتاب‌های مناسب بیش‌تر از سایر میزگردها است.

■ ارزیابی پاسخگویان از موضوع میزگردها

در این بخش موضوع میزگردها از دو جهت طرح و بررسی شده است:

۱. اهمیت نسبی موضوع میزگرد در مقایسه با سایر موضوعات قابل طرح
۲. موفقیت میزگرد در تحلیل موضوع با تأکید بر سه جنبه: تشریح اهمیت موضوع، تبیین مشکلات و موانع، و تعیین راهبردهای عملی برای رفع مشکلات.

□ برابر اطلاعات بدست آمده، در ارزیابی از اهمیت نسبی موضوع میزگردها، $۷۵/۹$ درصد از پاسخگویان موضوع میزگردها را دارای اهمیت زیاد دانستند.

□ از نظر موفقیت میزگرد، در تحلیل موضوع با توجه به شاخص‌های مورد نظر (بیان اهمیت موضوع، ارائهٔ تصویری روشن از مشکلات و ارائهٔ راه‌حل‌های مناسب)، پاسخگویان ارزیابی خود را به صورت زیر بیان کردند:

- از میان ۷۸ نفر شرکت‌کننده در سه میزگرد، ۶۲ درصد اهمیت موضوع میزگردها را «زیاد و خیلی زیاد» ارزیابی کرده‌اند.

- به‌طور میانگین $۵۶/۳$ درصد از پاسخگویان موفقیت میزگردها را در ارائهٔ تصویری روشن از مشکلات، در حد متوسط ارزیابی کرده‌اند.

- میزان موفقیت میزگردها در ارائه راه حل های مناسب با میانگین ۳۸/۸ درصد، کم تر از متوسط ارزیابی شده و بیانگر موفقیت اندک میزگردها از نظر ارائه راه حل مناسب است.

نکته قابل توجه این که هرچه در جدول مربوط به این موضوع از بالای جدول به سمت پائین آن حرکت می کنیم، با کاهش قابل توجهی در نمره میانگین، کاهش درصد پاسخ «زیاد و خیلی زیاد» و افزایش درصد پاسخ «کم و خیلی کم» مواجه می شویم. به این معنی که شرکت کنندگان در میزگرد، در مجموع موفقیت میزگردها را در بیان «اهمیت موضوع» بیش تر از موفقیت آن در «ارائه تصویری روشن از مشکلات» ارزیابی کرده اند. همچنین موفقیت جشنواره در «به تصویر کشیدن مشکلات»، بیش از «ارائه راه حل های مناسب» بوده است.

ب) تحلیل نتایج

۱. تحلیل رابطه شاخص ها با یکدیگر

نتایج تحلیل داده ها و همبستگی بین شاخص ها و گویه هایی که از نظر آماری ارتباط معنا دار داشتند، حاکی از آن است که از بین شاخص های مورد نظر، ارتباط معنا دار و مستقیمی بین ارزیابی از شاخص «موفقیت میزگرد در تحلیل موضوع» با «اهمیت نسبی موضوع میزگرد» و نیز شاخص «برنامه ریزی اجرایی میزگرد» وجود دارد. بدین معنی که هرچه اهمیت موضوع، ضرورت و فایده میزگرد و نیز ویژگی های

گردانندگان، از دیدگاه پاسخگویان مثبت تر ارزیابی شود، موفقیت کلی میزگرد در تحلیل موضوع نیز از دید آن ها بیش تر است.

یافته های این نظرسنجی حاکی از آن است که ارزیابی پاسخگویان از «ضرورت و فایده میزگرد» با ارزیابی آنان از «اهمیت نسبی موضوع میزگرد» دارای ارتباط آماری مستقیم و معنا دار است. این ارتباط بدین معناست که هرچه اهمیت نسبی موضوع میزگرد - در مقایسه با سایر موضوعات قابل طرح - بیش تر باشد، «ارزیابی مثبت» پاسخگویان از «ضرورت و فایده میزگرد» نیز افزایش می یابد. همچنین بر اساس یافته های این طرح، ارزیابی پاسخگویان از موفقیت میزگرد، دارای ارتباط آماری قوی و معنی دار با ارزیابی آنان از ترکیب شرکت کنندگان و ویژگی های گردانندگان میزگرد است. به این معنا که هرچه ارزیابی پاسخگویان از ترکیب افراد شرکت کننده در میزگرد و نیز از ویژگی های گردانندگان «مثبت تر» بوده است، ارزیابی آنان از «میزان موفقیت میزگرد در تحلیل موضوع» به طور قابل ملاحظه ای افزایش نشان داده است.

۲. تحلیل شاخص ها بر اساس

ویژگی های پاسخگویان

در این بخش، تأثیرپذیری شاخص ها (ارزیابی از ویژگی های گردانندگان میزگرد، میزان آشنایی با موضوع میزگرد و ارزیابی از برنامه ریزی اجرایی میزگرد) از

ویژگی های پاسخگویان (جنسیت، سن، تحصیلات و وضع فعالیت) بررسی می شود.

یافته ها نشان می دهند، بین سن پاسخگویان با ارزیابی آن ها از ویژگی های گردانندگان میزگرد و برنامه ریزی اجرایی میزگرد، ارتباط معنادار و مستقیم وجود دارد. به این معنا که با افزایش سن پاسخگویان، ارزیابی آن ها از دو شاخص مذکور «مثبت تر» شده است.

علاوه بر این، ارتباط معناداری بین «تحصیلات پاسخگویان» و «میزان آشنایی آنان با موضوع میزگرد» نیز مشاهده می شود. بدین ترتیب که با افزایش تحصیلات، میزان آشنایی با موضوع میزگرد نیز افزایش یافته است.

بر اساس نتایج ارتباط «میزان آشنایی پاسخگویان با موضوع میزگرد» و «وضع فعالیت» - مقایسه بین پژوهشگر و

کارشناس غیر شاغل در آموزش و پرورش با سایر گروه های شاغل در آموزش و پرورش - آمده است. تفاوت میانگین بین گروه ها معنادار است. بنابراین می توان گفت: افرادی که پژوهشگر و کارشناس (غیر شاغل در آموزش و پرورش) بودند، کم تر از گروه های شاغل در آموزش و پرورش با موضوع میزگردها آشنایی داشتند.

بر اساس یافته های طرح، میانگین شاخص ارزیابی از ویژگی های گردانندگان، بین «ناشران» ۴/۵۵ و در سایر گروه ها ۵/۶۲ است و با توجه به معناداری این تفاوت

پاسخگويانی که فعالیت آن ها در حوزه آموزش و پرورش بوده است، در مقایسه با سایر افراد، آثار برگزیده جشنواره را ضعیف تر ارزیابی کرده اند و این امر نشان دهنده افزایش انتظارات و توقعات کارشناسان آموزشی است.

آشنایی پاسخگویان زن معادل ۵۴/۳ است. در واقع میزان آشنایی هر دو گروه بالاتر از سطح متوسط (بر اساس مقیاس صفر تا صد) است. اما در عین حال، میزان آشنایی مردان با موضوع میزگرد اندکی بیش از زنان بوده است.

مراسم اختتامیه

الف) توصیف نتایج

■ ارزیابی از آثار برگزیده مراسم اختتامیه

بر اساس یافته‌های نظرسنجی، از نظر ۴۸/۲ درصد پاسخگویان، آثار برگزیده جشنواره (اعلام شده در مراسم اختتامیه) آثار برتر بودند. اما در این میان، ۷۱/۴ درصد پاسخگویان آثار برگزیده جشنواره سوم را «بهتر یا خیلی بهتر» از آثار برگزیده دو جشنواره قبلی ارزیابی کردند.

■ ارزیابی از داوری (ملاک‌های داوری و ترکیب هیأت داوران)

نتایج بررسی داده‌های نظرسنجی حاکی از آن است که ۵۰/۵ درصد پاسخگویان ملاک‌های داوری و ۷۰/۱ درصد آنان ترکیب هیأت داوران را در سطح «خوب و خیلی خوب» ارزیابی کردند و از این نظر رضایت داشتند. به طور کلی، میانگین ارزیابی پاسخگویان از ملاک‌های داوری ۶۲/۶ و میانگین ارزیابی از ترکیب هیأت داوران ۶۹/۲ درصد بود که از حد

از میان ۷۸ نفر شرکت کننده در سه میزگرد، ۶۲ درصد اهمیت موضوع میزگردها را «زیاد و خیلی زیاد» ارزیابی کرده‌اند.

می‌توان گفت: ارزیابی ناشران از ویژگی‌های گردانندگان میزگرد در حد متوسط و کم‌تر از سایر گروه‌ها بود.

همچنین، بر اساس یافته‌های طرح نظرسنجی، افرادی که فعالیت اصلی خود را «تألیف و ترجمه» ذکر کردند، در مقایسه با سایر گروه‌ها (میانگین ۵۸/۹ درصد)، آشنایی بیش‌تری با موضوع میزگرد (میانگین ۶۷/۹ درصد) داشتند.

از بین متغیرهای زمینه‌ای، فقط «جنسیت» است که ارتباط معنادار و تحلیل‌پذیری با شاخص در «میزان آشنایی با موضوع میزگرد» دارد.

متوسط آشنایی پاسخگویان مرد با موضوع میزگرد برابر با ۶۴/۸ و متوسط

متوسط بالاتر است. اما در عین حال، ارزیابی پاسخگویان از ترکیب هیأت داوران «مثبت تر» از ارزیابی آنان از «ملاک های داوری» است.

■ ارزیابی از ثمربخشی جشنواره

همان طور که در بخش مربوط به مراسم افتتاحیه نیز اشاره شد، برای این جشنواره چهار فایده یا کارکرد مهم به شرح زیر در نظر گرفته شده بود:

۱. عمومی کردن هدف ها و معیارها در زمینه تدوین و نشر کتاب های کمک آموزشی
  ۲. ارتقای کیفیت کتاب های کمک آموزشی
  ۳. هماهنگ کردن فعالیت های پراکنده در حوزه تدوین و نشر کتاب های کمک آموزشی
  ۴. قدردانی از افراد برجسته و کوشا در حوزه تدوین و نشر کتاب های کمک آموزشی
- میانگین کلی ارزیابی پاسخگویان از «ثمربخشی جشنواره» ۶۵/۸ درصد، یعنی بالاتر از حد متوسط (روی مقیاس صفر تا صد) و نشانه مقبولیت نسبی ملاک ها و معیارهای داوری، صلاحیت و اعتبار داوران و برتری آثار برگزیده در بین مجموع آثار رسیده به جشنواره است.

ب) تحلیل نتایج

در این بخش به بررسی و تحلیل رابطه بین متغیرهای اصلی طرح که از نظر آماری

معنادار بودند، می پردازیم.

لازم به ذکر است، برای سنجش ارتباط آماری، از «ضریب همبستگی اسپیرمن» و مقایسه میانگین، متناسب با سطح سنجی متغیرها، استفاده شد.

● بر اساس رابطه شاخص ها با یکدیگر می توان گفت:

۱. بین تمام شاخص ها، همبستگی مستقیم و معنادار با شدت های متفاوت وجود دارد.

۲. رابطه «ارزیابی از کیفیت برنامه های مراسم اختتامیه» با «چگونگی برنامه ریزی اجرایی»، در مقایسه با رابطه آن با سایر شاخص ها، از شدت بیش تری برخوردار است. به این معنا که هرچه کیفیت برنامه ها بهتر ارزیابی شده باشد، ارزیابی «مثبت تری» از چگونگی برنامه ریزی اجرایی نیز ابراز شده است.

۳. ارزیابی از آثار برگزیده، با سایر شاخص ها ارتباط آماری معنادار و مستقیم دارد، اما شدت رابطه آن با ارزیابی از داوری، بیش تر از شدت رابطه آن با سایر شاخص هاست. بنابراین می توان گفت: هرچه ارزیابی پاسخگویان از داوری بهتر بوده است، آنان ارزیابی مثبت تری از آثار برگزیده جشنواره داشته اند.

۴. شاخص ثمربخشی جشنواره نیز با سایر شاخص ها رابطه مستقیم و معنادار آماری دارد. در عین حال، رابطه این شاخص با ارزیابی از آثار برگزیده،

«شدیدتر» از رابطه آن با سایر شاخص‌هاست. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت، ارزیابی پاسخگویان از آثار برگزیده، تأثیر مثبت و قابل توجهی بر ارزیابی آنان از ثمربخشی جشنواره دارد.

۱- تحلیل متغیرهای اصلی بر اساس ویژگی‌های پاسخگویان

در این بخش چگونگی تأثیرگذاری مؤلفه‌های مهم و ویژگی‌های پاسخگویان از قبیل: جنسیت، سن، تحصیلات، وضع فعالیت و سابقه فعالیت آن‌ها بر متغیرهای اصلی تحقیق، تحلیل می‌شود.

برای تحلیل رابطه سن، تحصیلات و سابقه فعالیت با متغیرهای اصلی، از ضریب همبستگی اسپیرمن، و برای تحلیل رابطه جنسیت و وضع فعالیت با متغیرهای اصلی، از مقایسه میانگین استفاده شده است.

۲- رابطه شاخص‌ها، با ویژگی‌های پاسخگویان

- تحلیل رابطه شاخص‌ها با سن، تحصیلات و سابقه فعالیت پاسخگویان بر اساس ضریب همبستگی اسپیرمن نشان می‌دهد، فقط بین «سن» و شاخص «ارزیابی از داوری» ارتباط آماری معنادار و مستقیم وجود دارد. بدین معنا که هرچه «سن» پاسخگویان بیش‌تر می‌شود، آنان «ارزیابی مثبت‌تری» از داوری دارند.

تفاوت میانگین ارزیابی از آثار

برگزیده، در بین افرادی که معلم، کارشناس، مسؤول یا مدیر آموزش و پرورش بودند، با افرادی که فعالیت دیگری داشتند، از نظر آماری معنادار است. می‌توان گفت، پاسخگویانی که فعالیت آن‌ها در حوزه آموزش و پرورش بوده است، درمقایسه با سایر افراد، آثار برگزیده جشنواره را ضعیف‌تر ارزیابی کرده‌اند و این امر نشان دهنده افزایش انتظارات و توقعات کارشناسان آموزشی است.

بر اساس یافته‌های نظرسنجی، بین مسؤولان یا مجریان برگزاری جشنواره، با سایرین، در ارزیابی از آثار برگزیده تفاوت آماری معنادار وجود دارد. به این معنا که میانگین ارزیابی مسؤولان یا مجریان برگزاری جشنواره از آثار برگزیده (۴/۴۸)، به مراتب کم‌تر از میانگین ارزیابی سایرین از آثار برگزیده (۶/۶۴) بوده است.

در واقع افرادی که مسؤول یا مجری برگزاری جشنواره بوده‌اند، ارزیابی ضعیف‌تری از آثار برگزیده داشته‌اند.

از آن‌جا که مسؤولان برگزاری جشنواره نیز خود از شاغلان آموزش و پرورش هستند، طبیعی است که مانند کارشناسان آموزشی توقع و انتظار بیش‌تری داشته باشند و به کیفیت موجود آثار در این سطح رضایت ندهند.

زیرنویس

گزارش کامل این نظرسنجی در دفتر انتشارات کمک آموزشی موجود است.